

Līdzfinansē
Eiropas Savienības
Erasmus+ programma

**MĀCĪBU MODULI MŪZIKAS PROFESIONĀLO IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU
AUDZĒKŅIEM**

Macību programmas moduļi ir izveidoti Erasmus+ projekta “VET alternative opportunities for young musicians’ better integration into labour market” (2016-1-LV01-KA202-022695) ietvaros.

Augusts 2018

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

© SIA “HERMAŅA BRAUNA FONDS”

SATURS:

Ievads

Modulis “Prakse”

Modulis “Individuālais plāns”

Modulis “Informācijas tehnoloģijas un tehniskais nodrošinājums mūzikas mākslā”

Modulis “Menedžments”

Modulis “Profesionālā angļu valoda”

Pusaudžu vecums ir smagas krīzes laiks – dažkārt to dēvē par katastrofu vecumu.

Šis periods ir grūts gan pašam pusaudzim, gan cilvēkiem, kas viņam apkārt.

Pētījumi liecina, ka pusaudža personība attīstās daudzdimensionālā, sociāli atzītā un apstiprinātā darbības sistēmā.

Tieksme iegūt nozīmīgu pozīciju sabiedrībā – pieaugušo pasaulē – pusaudzi dara īpaši uzņēmīgu pret sociālām vērtībām.

Priekšplānā aizvien vairāk izvirzās vajadzība gūt pieaugušo pasaules atzinību ar savu patstāvību.

Aug pusaudžu tieksme sevi realizēt, paaugstinās sociālās aktivitātes līmenis, attīstās spēja apjaust savu iekšējo pasauli un personības īpašības. Prakse rāda, ka pusaudžu vecums, kas saistīts ar vēlmi attīstīt personību, izsakot sevi, ir vislabvēlīgākais radošas darbošanās attīstībai.

Par vienu no svarīgiem pusaudža personības mākslinieciskās attīstības virzieniem kļūst muzikālā jaunrade.

Psihologi atzīmē, ka pusaudžu vecumam ir raksturīga nepieciešamība sevi izteikt un realizēt darbībā, kurā viņš apliecina sevi kā personību. Tieši šajā laikā attīstās prasmes, iemaņas, lietīškas īpašības, notiek nākamās profesijas izvēle.

Pusaudža svarīgākā psiholoģiskā īpašība ir paaugstināta izzinoša un radoša aktivitāte, kas tiek realizēta mūzikas apmācības procesā.

Laika deficīts stimulē pusaudzi pašizglītoties un pilnveidot sevi.

Ar interesi apgūti skaņdarbi, veiksmīga uzstāšanās koncertos, apkārtējo labvēlīga attieksme vedina viņu pašapliecināties.

Attieksmi pret mūzikas nodarbībām raksturo apzinātība, paaugstināta interese.

Rodas ar zināšanu paplašināšanu, nepieciešamo prasmju un iemaņu veidošanos saistīta noturīga motivācija, kas ļauj nodoties tīkamajai nodarbei, patstāvīgam radošajam darbam.

Tādas pusaudžu vecuma īpatnības kā paaugstināta emocionalitāte, tiekšanās uz ideālu, kvalitatīvas izmaiņas intelektuālajā sfērā (kas veicina sevis apzināšanos), pieaugšanas sajūta (kas attīsta paškontroli un paškritiku), kā arī Es-koncepta (pašnovērtējuma, pašanalīzes un pašattīstības spējas) veidošanās kļūst par skolēnu-pusaudžu efektīvas mūzikas uztveres noteicošajiem faktoriem.

- A. Plaša pusaudžu loka muzikāli estētiskā audzināšana, viņu iepazīstināšana ar mūzikas bagātībām.
- B. Apdāvinātāko audzēkņu sagatavošana tālākai profesionālajai apmācībai mūzikas un kultūrizglītības augstskolās.

UZDEVUMI:

- a. muzikālās kultūras veidošana
- b. muzikālo spēju attīstīšana
- c. mākslinieciskās gaumes audzināšana, mūzikas iepazīšanas aktivizācija, muzikālā apvāršņa paplašināšana
- d. instrumenta spēles paņēmieni apguve, pamatu ielikšana jēgpilnam darbam ar nošu tekstu, atskaņošanas kultūras veidošana
- e. iemaņu apgūšana lasīšanā no lapas, transponēšanā spēlei ansamblī, pavadījuma spēles elementāro iemaņu apguve

Mūzika ir sintezējošais avots, kas nodrošina vienas mākslas valodas dziļu iespiešanos citā.

Tai raksturīga visa iekšējā iepazīšana no iekšpuses, jūtu, domu, noskaņu, pārdzīvojumu mainība.

Dažādu mākslu – mūzikas, glezniecības, literatūras, vēstures, teātra – sintēzes izmantojums koncertlekcijās ļauj apvienot un atainot cilvēku kopīgās idejas un jūtas, vispārcilvēciskas vērtības, priekšstatus par skaisto, labo, patieso.

Tas palīdz emociju audzināšanā, kam ir ļoti liela loma jaunā mūziķa personības tapšanā, viņa radošo spēju, fantāzijas un iztēles veidošanā un izpausmē.

Dažādu mākslas veidu mākslinieciskās izteiksmes valodas asociatīvi tēlaino saišu apjēgšana bagātina un attīsta jauno mūziķu domāšanu.

„Glezniecība dod tēlu un domu, un savā iztēlē ir jārada noskaņa. Vārda poēzija dod domu, un no tās jārada ir tēls un noskaņa, bet mūzika dod noskaņu, un no tās jārada doma un tēls.”

Nikolajs Rimskis-Korsakovs

Redzes un dzirdes mijiedarbe, saskarsme mākslas darba uztveres un analīzes procesā tiek apzīmēta kā sinestēze – „līdzsajūta”, „jūtu krustošanās”.

Šis psiholingvistiskais termins tiek izmantots mākslas zinātnē, kulturoloģijā, mākslas priekšmetu pasniegšanas metodikā.

Balstoties uz sinestēzes teorijas, mēs piedāvājam izmantot dažādus mākslas veidus, lai radītu pilnīgu priekšstatu par vēsturisko laikmetu, kultūras tipu, māksliniecisko tēlu.

Turklāt viens psihofiziskais mehānisms papildina citu. Mūzika rada dzirdes, glezniecība – redzes, arhitektūra – telpiskus priekšstatus, kas veido pilnestīgu dzīves ainu.

Dažādu mākslu izmantošana ļauj jaunajos mūziķos modināt veselu jūtu un asociāciju sacensību. No otras puses, tas attīsta jūtas un emocionalitāti, kas radošā profesijā ir absolūti nepieciešama.

Talantīgs cilvēks domā un redz, skaņās, krāsās un tekstos iepazīst kultūras universu mākslas darbā. Ikvienam radošam indivīdam ir absolūti nepieciešama šāda tuvināšanās mākslas pasaulei un visa tās veseluma mākslinieciska iepazīšana

Diferencēta pieeja mūzikas izglītībā

Diferencēta pieeja paredz izmantot dažādas apmācības metodes un paņēmienus, dažādus uzdevumus atkarībā no apmācības mērķiem, veidiem, etapa un jaunajiem mūziķiem raksturīgajām īpašībām.

Diferencētas apmācības principa realizēšanas nepieciešamība ir saistīta ar objektīvi esošām pretrunām starp visiem audzēkņiem kopīgajiem mērķiem, apmācības satura un katra individuālajām īpatnībām.

Mērķis individuālai pieejai apmācībā ir ievērot katrā jaunajā mūziķī viņa stipro pusi, palīdzēt tai attīstīties tā, lai jaunajā talantā iemirdzētos viņa cilvēciskā individualitāte, nostiprinātos ticība saviem spēkiem.

Darbs grupās ir muzikālajā jaunradē neatņemama profesijas daļa (duets, trio, kvartets, ansamblis, koris, orķestris). Radošā veidā tas ļauj dzimt dažāda veida lietišķām attiecībām, izgaismo līderus, māca strādāt komandā, veicina prasmi atrast kopīgus mērķus un ceļus to sasniegšanai.

Šāda diferencēta un individuāla pieeja šodien ir nepieciešama arī tam, lai noskaidrotu, kādā līmenī ir mūziķi, kuri pagaidām vēl nav sasnieguši lielus augstumus savā radošajā attīstībā, un lai tālāk attīstītu spilgtas individualitātes.

Diferencētās apmācības mērķi

No psiholoģiski pedagoģiskā skatpunkta tā ir apmācības individualizācija, kas balstīta uz optimālu apstākļu radīšanas, lai izgaismotu dotumus, attīstītu katra jaunā mūziķa intereses un spējas.

No sociālā skatpunkta tā ir mērķtiecīga iedarbošanās uz individuālo radoši profesionālo potenciālu, lai racionāli izmantotu katra mūziķa spējas profesionālajā darba tirgū.

Mākslinieciskā konteksta radīšanas metode ir vērsta uz jauniešu muzikālās kultūras attīstību caur „iziešanu” ārpus mūzikas robežām – mākslu saplūsmi, vēsturi, dabu, dzīves situācijām un tēliem bagātas mākslinieciskās vides radīšanu.

Šī metode dod iespēju parādīt mūziku visā tās dažādo saikņu bagātībā, saprast to, kas mūzikai ir līdzīgs un kas atšķirīgs no citām sabiedriskās apziņas formām.

Jaunieši un pusaudži ar prieku uzstājas, klausītāju, recenzentu kritiķu lomās...

Visdažādākajos dialogos par nopietno un vieglo mūziku, caur māksliniecisku atklājumu un klasisku tradīciju apguvi jaunajiem mūzikas mīļotājiem ļauts nonākt pie secinājuma par dažādu laikmetu lielās klasiskās mūzikas nemirstību, tās ticību nākamībā...

Līdzfinansē
Eiropas Savienības
Erasmus+ programma

**MĀCĪBU MODULIS MŪZIKAS PROFESIONĀLO IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU
AUDZĒKŅIEM**

“PRAKSE”

Modulis ir izveidots Erasmus+ projekta “VET alternative opportunities for young musicians’ better integration into labour market” (2016-1-LV01-KA202-022695) ietvaros.

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

MODULIS «PRAKSE»

PROFESIONĀLĀS MEISTARĪBAS PAMATI

Glezniecība piedāvā tēlu un domu, un savā iztēlē ir jārada noskaņa. Vārda poēzija piedāvā domu, un no tās ir jārada tēls un noskaņa, bet mūzika piedāvā noskaņu, un no tās ir jārada doma un tēls.

Nikolajs Rimskis-Korsakovs

MĒRĶIS:

Izmantojot dažādas muzikāli estētiskās audzināšanas formas un iepazīstinot pusaudžus ar mūzikas bagātībām, sagatavot apdāvinātākos audzēkņus tālākai profesionālai apmācībai mūzikas un kultūrizglītības augstskolās.

UZDEVUMI:

- muzikālo spēju attīstīšana
- mākslinieciskās gaumes audzināšana
- mūzikas iepazīšanas aktivizācija un muzikālā redzesloka paplašināšana
- instrumenta spēles paņēmieni apguve
- pamatu apguve jēgpilnam darbam ar nošu tekstu
- atskaņošanas kultūras veidošana
- iemaņu apgūšana lasīšanā no lapas
- pavadījuma spēles elementāro iemaņu apguve
- iemaņu apgūšana transponēšanā spēlēšanai ansamblī

Apmācības rezultātā līdz ar zināšanu paplašināšanos un nepieciešamo prasmju un iemaņu rašanos pusaudžiem rodas noturīga motivācija, kas ļauj nodoties tīkamajai nodarbei, pastāvīgam radošajam darbam.

MODUĻA SATURS

Mācību tēma	Tēmas saturs	Apmācības organizācijas formas un metodes	Sasniedzamais rezultāts
<p>1. Nodarbības specialitātē:</p> <p>A. klavieres B. vijole C. flauta D. sitaminstrumenti E. vokāls F. dziedāšana ansablī a cappella</p>	<p>1.1. Skaņdarbu analīze (iemācīšanās pēc notīm).</p> <p>1.2. Skaņdarbu iemācīšanās no galvas.</p> <p>1.3. Tehnisko grūtību novērtēšana un darbs ar spēles tehniku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Individuālas nodarbības ar pedagogu. • Patstāvīgas nodarbības ar to rezultāta novērtējumu/ pašnovērtējumu kopā ar pedagogu. • Vingrinājumi nošu teksta iegaumēšanas iemaņu attīstīšanai: <ul style="list-style-type: none"> A. Skaņdarba atbalsta punktu noteikšana. <p><i>Spēlēšanas laikā nosakot skaņdarba atbalsta punktus, var pieslēgt loģisko atmiņu, kas balstīta uz mūzikas attīstības loģikas.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> B. Teksta mācīšanās ar notīm un instrumentu. C. Teksta mācīšanās ar notīm bez instrumenta. <p><i>Uzmanīgi skatoties notīs, ir iespējams atcerēties tekstu ar redzes atmiņu un pēc tam, spēlējot skaņdarbu no galvas, iztēloties to acu priekšā.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – Pamatu apguve jēgpilnam darbam ar nošu tekstu. – Instrumenta spēles paņēmieni apguve. – Skaņdarbi ir izanalizēti. – Skaņdarbi ir apgūti spēlēšanai no galvas. – Ir pārvarētas elementāras tehniskās grūtības.

		<p>D. Mācīšanās no galvas pēc dzirdes.</p> <p><i>Uzmanīgi ieklausoties melodijā, izdziedot to ar balsi (bez instrumenta), ir iespējams atcerēties mūziku pēc dzirdes.</i></p> <p>E. Instrumenta spēle no galvas.</p> <p>F. Dziedāšana no galvas.</p> <p>G. Motorisko kustību sajūtu piesaiste.</p> <p><i>„Iespējoties” skaņdarba faktūrā, ir iespēja to atcerēties motoriski kustīgā veidā.</i></p> <p>H. Asociatīvās atmiņas piesaiste.</p> <p><i>Estētiskās izjūtas un lielākas atskaņojuma izteiksmības aktivizācijai ir noderīga asociatīvās atmiņas piesaiste. Gan no dzīves, gan no citiem mākslas darbiem ņemti poētiskie tēli, ainas un asociācijas veicina asociatīvo iegaumēšanu. Dzirdamo skaņu apvienošana ar ārpusmuzikāliem tēliem un priekšstatiem, kas balsīti uz līdzīga</i></p>	
--	--	---	--

		<p><i>poētiskā pamata, raisa emocionālo atmiņu. Skaņdarbs, kas apgūts ar metodi, kurā mūzikas saturs saistās ar plašu asociāciju spektru, taps ne vien izteiksmīgāk atskaņots, bet arī pamatīgāk apgūts.</i></p> <p>I. Iemācītā atkārtošana.</p> <p><i>Iemācītā atkārtošana.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vingrinājumi tehnisko grūtību pārvarēšanai. • Etīdes klavierēm: <p>Karls Černi (<i>Czerny</i>), Morics Moškovskis, Antons Arenskis, Johanness Brāmss, Frideriks Šopēns, Ferencs Lists, Sergejs Rahmaņinovs.</p> <p>* Vingrinājumi un etīdes vijolei:</p> <p>Frančesko Džeminiāni (<i>Geminiani</i>), Henriks Veņavskis (<i>Wieniawski</i>), Ludvigs Špors (<i>Shpohr</i>), Anrī Vjetāns (<i>Vieuxtemps</i>), Henrijs Šrādīks (<i>Schradieck</i>), Rūdolfis Kreicers (<i>Kreutzer</i>), Jozefs Joahims (<i>Joachim</i>) Džuzepe Tartīni (<i>Tartini</i>).</p>	
--	--	--	--

		<p>* Eģides un vingrinājumi flautai: ŒorŒs Barērs (<i>Barré</i>), DŒuzepe Gariboldi (<i>Gariboldi</i>), Ernests Kēlers (<i>Köhler</i>), LuidŒi Hjūzs (<i>Hughes</i>).</p> <p>* Eģides un vingrinājumi ĉellam: Karls Davidovs, Leonīds Marderovskis, Frīdrihs Gricmahers (<i>Grütz</i><i>macher</i>), Frīdrihs Docauers (<i>Dotzauer</i>).</p> <p>* Eģides un vingrinājumi sitaminstrumentiem pēĉ Marka Pekarska sistēmas.</p> <p>* Vingrinājumi dziedātājiem: vokālizes, vingrinājumi dziedāšanai duetā, citu ansambļa dalībnieku balsu partiju māĉīšanās.</p>	
2. Apgūstamā skaņdarba analīze	2.1. Skaņdarba formas analīze un tās attīstības loģikas noteikšana: divdaļu un trīsdaļu forma, rondo (Volfanga Amadeja Mocarta <i>Rondo alla turca</i> ,	<ul style="list-style-type: none"> • Individuālas nodarbības ar pedagoģu. • Patstāvīgas nodarbības ar to rezultāta novērtējumu/ pašnovērtējumu kopā ar pedagoģu. • Grupu nodarbības – diskusijas. 	Skaņdarba formas un satura izpratne. Prasme patstāvīgi izanalizēt apgūstamā skaņdarba formas īpatnības, tā Œanru, tonālo plānu, prasme detalizēti raksturot skaņdarba emocionālo saturu.

	<p>Ludviga van Bēthovena „Tracis par pazaudēto grasi”, „Joks” <i>(Badinerie)</i> no Johana Sebastiāna Baha Otrās svītas orķestrim, Uvertīra Mihaila Gļinkas operai „Ruslans un Ludmila”, Kamila Sensānsa „Introdukcija un <i>Rondo capriccioso</i>), fūga (J.S.Baha un Dmitrija Šostakoviča fūgas), variācijas (J.S.Baha Čakona, Didonas ārija no Henrija Pērsela operas „Didona un Enejs”, Džoakīno Rosīni <i>Une larme</i> čellam un klavierēm), sonātes forma (Jozefa Haidna,</p>		
--	---	--	--

	<p>V.A.Mocarta , L.van Bēthovena, Franča Šūberta u.c. komponistu sonātes dažādiem instrumen- tiem un ansambļiem), caurviju attīstība.</p> <p>2.2. Skaņdarba žanra raksturo- jums:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instrumentālie un vokālie žanri; - baznīcas mūzikas žanri (psalms, rekviēms, mesa); - masu sadzīvīskie žanri: dziesmas, marši, dejas (polka, valsis, menuets u.c.); - koncertžanri: oratorija, sonāte, kvartets, simfonija; - teātra žanri: opera, balets, mūzikls. <p>2.3. Tonālais plāns.</p> <p>2.4.Emocionālais satura.</p> <p>2.5.Skaņdarba analīze no</p>		
--	---	--	--

	atskaņojuma tehnikas viedokļa (virtuozas mūzikas faktūras tipi).		
3. Atskaņojuma interpretācijas jautājumi (atskaņošanas kultūras veidošana)	<p>3.1. Skaņdarba dramaturģija (atkārtojumi, intonatīvi harmoniskās saites, kulminācijas, reprīzes).</p> <p>3.2. Koncertlekcijas.</p> <p><i>Balstoties uz sinestēzes teorijas (redzes, dzirdes un izjūtas mijiedarbes skaņdarba uztveres un analīzes procesā), koncertlekcijā tiek izmantoti dažādi mākslas veidi, lai radītu vienotu priekšstatu par vēsturisko laikmetu, kultūras tipu, mākslas tēlu. Turklāt viens psihofiziskais mehānisms papildina citu. Mūzika raisa dzirdes priekšstatus, glezniecība – redzes, arhitektūra – telpiskus</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Individuālas nodarbības ar pedagogu. • Patstāvīgas nodarbības ar to rezultāta novērtējumu/ pašnovērtējumu kopā ar pedagogu. • Grupu nodarbības – diskusijas. • Audioierakstu klausīšanās. • Koncertu apmeklēšana (individuāli, grupā, kopā ar pedagogu) un dzirdētā apspriešana . • Koncertlekciju apmeklēšana: mākslas konteksta radīšanas metode, kas vērsta uz jauniešu muzikālās kultūras attīstību ar bagātīgas mākslas vides radīšanas palīdzību, pateicoties „iziešanai” ārpus mūzikas – jauktos mākslas veidos, vēsturē, dabā, dzīves situācijās un tēlos. <p><i>Talantīgs cilvēks domā, redz, izprot</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – Skaņdarba dramaturģiskās koncepcijas izpratne. – Audzēkņi ir iepazinušies ar atsevišķām skaņdarba interpretācijām un tās izanalizējuši. – Apzināti izraudzīta sava interpretācija. – Saprātne par mākslinieciskās izteiksmes valodas asociatīvi tēlainajām saitēm dažādos mākslas veidos (kas panākama ar koncertlekciju apmeklēšanu) bagātina un attīsta jauno mūziķu domāšanu, audzina emocijas, kurām ir milzīga loma jaunā mūziķa personības tapšanā, veicina viņa radošo spēju, fantāzijas un iztēles veidošanos un izpaušmi.

	<p><i>priekšstatus, kas rada pilnestīgu esības ainu. Piemēri: Bahs – mūzikas valdnieks. Jaunie mūziķi atskaņo Baha sacerējumus uz klavierēm, ērģelēm, klavesīna, saksofona, marimbas. Video: baznīcas un katedrāles, laikmeta interjeri, seni klavesīni un ērģeles, Baham veltīti pieminekļi. Volta Disneja multiplikācijas filma „Fantāzija” – Tokāta un fūga re minorā. Leipcigas laukumā notikušā, Baha 300-gadei veltītā koncerta videoieraksts. Šūmanis – dzīves lappuses. Jaunie mūziķi atskaņo fragmentus no klaviercikla „Karnevāls”, „Albuma lapas”, skaņdarbus no „Albuma jaunatnei”, dziesmas, Trio vijolei, čellam u klavierēm. Video: portreti un filmu</i></p>	<p><i>skaņās, krāsās, tekstos. Ikvienam radošam indivīdam ir absolūti nepieciešama šāda tuvināšanās mākslas pasaulei, tās iepazīšanai visā veselumā, skaņdarbā ietvertajam kultūras universam. Koncertlekcijās izmantotā dažādu mākslu – mūzikas, glezniecības, literatūras, vēstures, teātra – sintēze ļauj vienot un atspoguļot cilvēku kopīgās idejas un jūtas, vispārcilvēciskas vērtības, priekšstatus par skaisto, labo, patieso.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Meistarklašu apmeklēšana (skat.zemāk 5.tēmu) 	<p>– Moduļa dalībnieki secīgi iepazīstas ar klausīšanās kultūrai raksturīgajām trim stadijām:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nepilnīga uztvere: muzikālie iespaidi ir gaistoši, neprecīzi; klausītājs gūst tikai vispārīgu priekšstatu par muzikālo tēlu. Nepilnīga uztvere bieži liek palikt vienaldzīgam pret dzirdēto mūziku. Tēls, kas rodas šajā muzikālās uztveres stadijā, var neatbilst tā patiesajam dziļumam. 2. Šī muzikālās uztveres stadija ir saistīta ar visa skaņdarba vai tā fragmentu atkārtotu klausīšanos. Notiek iedziļināšanās skaņdarba saturā, savdabīga tā „pētīšana”, „aptaustīšana” ar dzirdi un domu, īpaši spilgtu īpatnību
--	--	--	---

	<p><i>fragmenti.</i> <i>Roberta Šūmaņa</i> <i>un Klāras Vīkas</i> <i>vēstuļu lasījumi.</i> 3.3. Klausīšanās kultūras veidošana.</p>		<p>izcelšana, atsevišķu muzikālās izteiksmes līdzekļu apzināšana. 3. Atkārtota pievēršanās skaņdarbam, ko bagātina iepriekš radušies muzikālie dzirdes priekšstati un asociācijas. Šajā stadijā mijiedarbojas skaņdarba radītais kopējais muzikālais iespaids un tā apzināta uztvere.</p>
<p>4. Kopīga muzicēšana <i>Mūzikas</i> <i>atskaņošanā darbs</i> <i>lielās un mazās</i> <i>grupās ir</i> <i>neatņemama</i> <i>profesijas</i> <i>sastāvdaļa</i></p>	<p>4.1. Pavadijuma spēlēšana. 4.2. Lasīšana no lapas, spēlējot ansamblī. 4.3. Transponēša na spēlējot ansamblī. 4.4. Duets. 4.5. Trio. 4.6. Kvartets. 4.7. Citi ansamblī. 4.8. Koris. 4.9. Orķestris.</p> <p>Repertuārs darbam ansamblī: J.S.Baha, F.Džeminiāni, Antonio Vivaldi, Dž.Tartīni, J.Haidna, V.A.Mocarta,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Darbs pāros, lielās un mazās grupās gan patstāvīgi, gan piedaloties pedagogam ar sekojošu darba rezultāta novērtējumu/ pašnovērtējumu kopā ar pedagogu. 	<ul style="list-style-type: none"> – Elementāru pavadijuma spēlēšanas iemaņu apguve. – Iemaņu apgūšana lasīšanā no lapas. – Transponēšanas iemaņu apgūšana spēlēšanai ansamblī. – Radošas formas praktiska iepazīšanās ar dažādiem biznesa attiecību veidiem. – Tiek identificēti līderi; līdera īpašību audzināšana.

	<p>L.van Bēthovena dueti.</p> <p>F.Šūberta, J.Haidna, V.A.Mocarta, L.van Bēthovena, Pētera Čaikovska, S.Rahmaņinova, D.Šostakoviča trio.</p> <p>Senas dziesmas, romances un ārijas.</p>		<ul style="list-style-type: none"> – Tiek nostiprinātas iemaņas komandas darbā. – Tiek attīstīta prasme atrast kopīgus mērķus un ceļus to sasniegšanai.
5. Meistarklases	<p>5.1.</p> <p>5.2.</p> <p>5.3.</p>	<p>Individuālā, grupu un frontālā darba apvienojums.</p> <p><i>Mūzikas meistarklase ir īpaša mācību nodarbības forma, kas balstīta uz praktiskām darbībām, demonstrējot radošus risinājumus. Tā ir efektīva forma, lai nodotu zināšanas un prasmes, apmainītos ar apmācības un audzināšanas pieredzi, kuras centrā ir mūzikas sacerējuma atskaņošanas oriģinālu apguves metožu demonstrācija, piedaloties visiem nodarbības dalībniekiem.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – Piedalīšanās citu pedagogu stundās. – Iespēja klausīties citu audzēkņu spēli. – Iegūta iespēja iepazīties ar jaunu repertuāru. – Citiem audzēkņiem sniegto rekomendāciju novērtējums, iespēja vēlāk tās izmantot praksē savos atskaņojumos. – Paplašinās iespējas izvēlēties sev pasniedzēju. – Piedalīšanās citu specialitāšu stundās. – Kopējā kultūras līmeņa celšana. – Kontaktu paplašināšana ar savas un citu valstu radošo jaunatni.

			<ul style="list-style-type: none"> – Pedagogu rekomendāciju apspriešana, piedalīšanās diskusijā par tehnisko grūtību pārvarēšanu, skaņdarba koncepcijas un dažādu interpretācijas iespēju apspriešanā. – Meistarklašu apmeklēšana citā valstī paver jaunas iespējas. – Pedagogu sarunas un pieredzes apmaiņa. – Jaunu apmācības principu popularizēšana (tas – pedagogiem!).
--	--	--	--

Līdzfinansē
Eiropas Savienības
Erasmus+ programma

**MĀCĪBU MODULIS MŪZIKAS PROFESIONĀLO IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU
AUDZĒKŅIEM**

“INDIVIDUĀLAIS PLĀNS”

Modulis ir izveidots Erasmus+ projekta “VET alternative opportunities for young musicians’ better integration into labour market” (2016-1-LV01-KA202-022695) ietvaros.

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

MODULIS «INDIVIDUĀLAIS PLĀNS»

*Labums, ko mums dāvā māksla, ir nevis tas, ko
no tās iemācāmies, bet tas, kādi, pateicoties
mākslai, kļūstam.*

Oskars Vailds

Raugoties no sociālā skatpunkta, diferencēta, uz individuāla plāna balstīta apmācība ir mērķtiecīga iedarbošanās uz individuālo, radoši profesionālo potenciālu, lai racionāli izmantotu katra mūziķa spējas profesionālā darba tirgū.

Raugoties no psiholoģiski pedagoģiskā skatpunkta, šāda apmācība balstīta uz optimālu apstākļu radīšanas, lai izgaismotu katra jaunā mūziķa dotumus, attīstītu viņa intereses un spējas.

Nepieciešamība īstenot diferencētas apmācības principu ir saistīta ar objektīvi pastāvošām pretrunām starp visiem audzēkņiem kopīgajiem mērķiem, apmācības saturu un katra individuālajām īpatnībām. Individuāla pieeja ir nepieciešama gan tam, lai noskaidrotu, kādā līmenī ir mūziķi, kuri pagaidām vēl nav sasnieguši lielus augstumus savā radošajā attīstībā, gan tam, lai tālāk attīstītu spilgtas individualitātes.

Diferencēta pieeja paredz izmantot dažādas apmācības metodes, paņēmienus un uzdevumus atkarībā no apmācības mērķiem, veidiem, etapa un jauno mūziķu individuālajām īpatnībām.

MĒRĶIS:

Izmantojot diferencētu pieeju talantīgu, jaunu mūziķu apmācībā, attīstīt katrā audzēknī viņa stipro pusi, palīdzēt pusaudzim visā pilnībā attīstīt viņa unikālo individualitāti un nostiprināt ticību saviem spēkiem. Tā rezultātā jaunais mūziķis būs spējīgs atrast savu ceļu mūsdienu profesionālajā mūzikā.

UZDEVUMI:

- Muzikālo dotumu tālāka attīstība.
- Instrumenta spēles uzlabošana.
- Iemaņu uzlabošana lasīšanā no lapas, pavadījuma spēlēšanā un spēlēšanā ansamblī.
- Atskaņošanas kultūras paaugstināšana un muzikālā redzesloka paplašināšana.
- Spējīgāko jauno mūziķu piesaistīšana aktīvai atskaņošanas darbībai pilsētas, valsts, Eiropas mērogā.

Apmācības rezultātā jaunajiem mūziķiem veidojas, attīstās un nostiprinās to profesionālo īpašību kopums, kas nepieciešams veiksmīgai karjerai mūzikas profesionālajā atskaņotājmākslā valsts un starptautiskā mērogā.

MODUĻA SATURS

Mācību tēma	Tēmas saturs	Apmācības organizācijas formas un metodes	Sasniedzamais rezultāts
1. Papildu muzikālā materiāla studēšana	<p>1.1. Konkrētā komponista citi skaņdarbi: mācoties Bēthovena sonāti, vienlaikus apgūstam viņa simfonijas un instrumentālos koncertus (iespējams, ar audioierakstu palīdzību).</p> <p>1.2. Citu komponistu analogi skaņdarbi: mācoties Bēthovena sonātes, apgūstam Mocarta, Haidna, Šopēna, Šostakoviča sonātes (iespējams, ar audioierakstu palīdzību).</p> <p>1.3. Konkrētā žanra skaņdarbi: spēlējam Šopēna valšus, apgūstam Šūberta un</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Individuālas nodarbības ar pedagogu. • Patstāvīgas nodarbības ar to rezultāta novērtējumu/ pašnovērtējumu kopā ar pedagogu. • Grupu nodarbības – diskusijas. 	<ul style="list-style-type: none"> – Muzikālā redzesloka paplašināšana. – Kulturālā redzeslokā paplašināšana.

	Štrausa valšus, kā arī Bēthovena un Šūberta ländlerus (iespējams, ar audioierakstu palīdzību).		
2. Interpretācijas jautājumu padziļināta studēšana	<p>2.1. Ar skaņdarba rašanos saistītā laikmeta vēsturiskais konteksts.</p> <p>2.2. Attiecīgā laikmeta mūzikas stili:</p> <p>A. Baroks. B. Klasicisms. C. Romantisms. D. Dodekafonija E. Minimālisms F. Postmodernisms u.tml.</p> <p>2.3. Iepazīšanās ar atskaņotājmākslas vēsturi kultūrvēsturiskā kontekstā.</p> <p>2.4. Atskaņošanas tradīcijas.</p> <p>2.5. Izcilas interpretācijas.</p> <p>2.6. Sava, oriģināla skaņdarba interpretācijas koncepcija.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Individuālas nodarbības ar pedagoģu. • Patstāvīgas nodarbības ar to rezultāta novērtējumu/ pašnovērtējumu kopā ar pedagoģu. • Grupu nodarbības – diskusijas. • Audioierakstu klausīšanās. • Koncertu apmeklēšana (individuāli, grupā, ar pedagoģu) un dzirdētā apspriešana. • Koncertlekciju apmeklēšana (skat. moduli „Prakse”) un piedalīšanās tajās. Piemēri: koncertlekcija par Bahu: jaunie mūziķi atskaņo Baha mūziku uz ērģelēm, klavesīna, klavierēm, flautas, sitaminstrumentiem, kā arī improvizē džeza stilā; koncertlekcija par 	<ul style="list-style-type: none"> – Laikmeta vēsturiskā konteksta izpratne. – Ar vēsturiskiem mūzikas stiliem (baroku, klasicismu, romantismu utt.) saistītu atskaņošanas stilu apguve. – Tiek radīta sava oriģināla skaņdarba interpretācijas koncepcija. – Audzēkņi uzstājas klausītāju, recenzentu, kritiķu lomās. – Sarunās par nopietno un vieglo mūziku, izceļot mākslinieciskus atklājumus un klasiskas tradīcijas, jaunie mūzikas mīļotāji nonāk pie secinājuma par dažādu gadsimtu lielās klasiskās mūzikas nemirstību, par

		<p>Šopēnu: jaunie mūziķi atskaņo prelūdijas, valšus, polonēzes, noktirnes; koncertlekcija par Mocartu: jaunie mūziķi atskaņo sonātes, rondo, duetus, dzied operu ārijas; koncertlekcija par krievu mūziku: jaunie mūziķi atskaņo Čaikovska „Gadalakus” pārlikumā vijolei, čellam un klavierēm, fragmentus no „Bērnu albuma”, romances.</p>	<p>tās tiecību nākotnē.</p>
<p>3. Koncertdarbība</p>	<p>3.1. Uzstāšanās atsevišķos koncertos savā valstī.</p> <p>3.2. Uzstāšanās tematisku ciklu koncertos - piemēram, „Dzimuši Latvijā”, „Pilsētai un pasaulei”, „Mūzika muzejā”, „Jaunā filharmonija”, <i>Tallinn Music Week, Real Group Academy, Baltic Philharmonic.</i></p> <p>3.3. Uzstāšanās koncertos ārzemēs.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gatavošanās uzstāties koncertos (nodarbības ar pedagogu un patstāvīgas nodarbības). • Solo uzstāšanās ar sekojošu to novērtējumu/ pašnovērtējumu kopā ar pedagogu, kolēģiem- audzēkņiem. • Uzstāšanās ansambļos ar sekojošu to novērtējumu/ pašnovērtējumu kopā ar pedagogu, kolēģiem- audzēkņiem. 	<ul style="list-style-type: none"> – Savas atskaņotājmeistarības demonstrēšana. – Ir iegūtas mūziķim svarīgākās iemaņas, lai uzstātos publiskos koncertos. – Ir iegūta apkārtējo atzinība, kas paaugstina pašvērtējumu un veicina tālāko radošo attīstību. – Uzstāšanās citās valstīs paver jaunas iespējas. – Vispārējā kultūras līmeņa celšanās.

<p>4. Aktīva piedalīšanās meistarklasēs, festivālos, konkursos, starptautiskās skatēs</p>	<p>4.1. Uzstāšanās meistarklasēs. 4.2. Piedalīšanās valsts un starptautiskos konkursos. 4.3. Piedalīšanās starptautiskās mūzikas skatēs.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Radoša sadarbība ar pazīstamiem mūziķiem viņu meistarklasēs. Meistarklases ir absolūti nepieciešamas nākamajiem kultūras darbiniekiem, jo klātbūtne tajās un zināšanu nodošanas shēma „Meistars-Māceklim” darbojas efektīvāk - īpaši tad, ja dalībnieku ir daudz. Tas piedāvā plašu iespēju spektru, lai notiktu pieredzes apmaiņa ne vien starp Meistaru un Mācekli, bet arī pašu audzēkņu vidū. Meistarklases ļauj noslīpēt meistarību īsā laika periodā, iegūstot jaunas iemaņas un zināšanas. <i>Praktiskas pieredzes nodošana reālā laikā ar klausītāju aktīvu līdzdalību (skat. moduli „Prakse”).</i> • Piedalīšanās nozīmīgos mūzikas festivālos, tostarp-veltītos ievērojamiem kultūras un vēstures notikumiem: <ul style="list-style-type: none"> - Latvijai – 100, - Igaunijai – 100, 	<ul style="list-style-type: none"> – Ir iegūta pieredze darbā ar jaunu pedagogu, iespēja mācīties no viņa, izmantojot savas prasmes un iemaņas. – Iegūta kvalificēta konsultācija no malas. – Iegūta iespēja īsā laikā (2-5 nodarbības) koncentrēties un pacelt savu atskaņojumu jaunā profesionālā līmenī. – Kopīgas muzicēšanas pieredze. – Iegūta personīga pieredze profesionālā un intelektuālā saskarsmē ar izciliem pedagogiem un mūziķiem, kas jauno mūziķi vedina attīstīt spēju domāt patstāvīgi, ne pēc standarta. – Jaunais cilvēks tiek iesaistīts aktīvā darbībā, attīstot savu meistarību.
--	--	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> - „Dzimuši Latvijā”, - <i>ARTISSIMO</i>, - <i>WINTERFEST</i>, - <i>AVANTI!</i>, - <i>Glassperlenspiel</i>, - Senās mūzikas festivālā Rundālē, - Tallinas Kamermūzikas festivālā (<i>Tallinn Chamber Music festival</i>), - Pērnavas Mūzikas festivālā, (<i>Pärnu Music festival</i>) - <i>Eurorchestris</i>, - Stokholmas Senās mūzikas festivālā (<i>Stockholm Early Music festival</i>), - Baltijas jūras festivālā (<i>Baltic Sea festival</i>), - <i>Real Group Academy</i> festivālā, - Malmes Kamermūzikas festivālā (<i>Malmö Chamber Music</i>), - Rīgas <i>A cappella</i> festivālā. • Piedalīšanās atskaņotājmākslas konkursos. Konkursi vairo konkurenci un konkurētspēju. Tas, savukārt, vairo pieprasījumu un piedāvājumu jauno 	<ul style="list-style-type: none"> – Atskaņotājmeistarības demonstrēšana. – Atskaņošanas iemaņu pilnveidošana. – Radošā potenciāla vairošanas stimulēšana. – Iegūta iespēja realizēt sevi. – Attīstīta prasme uz klausīt konstruktīvu kritiku. – Attīstīta prasme koncentrēties atklātas stundas laikā jaunu kolēģu un citu pedagogu klātbūtnē. – Prasme ātri reaģēt uz pedagoga ieteikumiem un nekavējoties, nodarbības laikā rast jaunu atskaņojuma risinājumu. – Pedagogu rekomendāciju apspriešana, piedalīšanās diskusijā par tehnisko grūtību pārvarēšanu, skaņdarba koncepcijas un dažādu interpretāciju apspriešanā. – Konkurētspējas augšana.
--	--	--	---

		<p>kultūras darbinieku vidū, ļaujot viņiem izvērst darbību un iespēju veiksmīgāk iekļauties profesionālā darba tirgū.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reģionālie konkursi. - Valsts mēroga konkursi. - Starptautiskie konkursi: <p>Starptautiskais konkurss „Riekstkodis”, Veņavska konkurss, Šopēna konkurss (Igaunija, Polija, Ķīna), Čaikovska konkurss, Čurloņa konkurss, Karalienes Elizabetes konkurss u.c.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Sevis un savu spēju novērtējums profesionālā darba tirgū. – Motivēta jaunu muzikālu koncepciju radīšana. – Spēja sadalīt savus fiziskos, psiholoģiskos un intelektuālos spēkus „garām distancēm”. – Jaunu kontaktu veidošana.
5. Starptautiski mūzikas projekti	<p>5.1. Starptautisks jauniešu orķestris «Baltijas akadēmija”.</p> <p>5.2. «Mūzikas laboratorija» – starptautisks eksperimentāls kopīgas muzicēšanas projekts.</p> <p>5.3. Iespēja piedalīties tādu starptautisku un jauniešu orķestru darbā, kā „Baltijas akadēmija”, Baltijas jūras</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Darbs grupās. • Diskusijas. • Prāta vētra (<i>Brain Storming</i>). • Mūzikas mēģinājumi. • Mūzikas vasaras nometne. • Atklātie koncerti. • Apaļie galdi. 	<ul style="list-style-type: none"> – Iespēja saskarsmei un sarunām ar jauniem kolēģiem-mūziķiem. – Piedalīšanās diskusijās, viedokļu un pieredzes apmaiņa. – Saskarsme un sarunas brīvajā laikā sniedz iespēju izveidot kontaktus, jaunas radošas apvienības.

	<p>filharmoniskais orķestris (<i>Baltic Sea Philharmonic</i>), Gustava Mālera Jauniešu orķestris, Eiropas Savienības Jauniešu simfoniskais orķestris, festivāla orķestris „<i>ARTISSIMO</i>”, Eiropas Savienības Jauniešu baroka orķestris, Baltijas jūras Jauniešu filharmoniskais orķestris (<i>Baltic Sea Youth Philharmonic</i>).</p> <p>5.4. Jaunu starptautisku projektu ideju izstrāde un apspriešana.</p>		<ul style="list-style-type: none"> – Eksperimentēšana kopā muzicējot. – Jauna repertuāra apguve. – Tiek trenēta spēja atrast kopīgu valodu ar jauniem un potenciāliem partneriem. – Iespēja praktiski lietot svešvalodas.
--	---	--	---

Līdzfinansē
Eiropas Savienības
Erasmus+ programma

**MĀCĪBU MODULIS MŪZIKAS PROFESIONĀLO IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU
AUDZĒKŅIEM**

**“INFORMĀCIJAS TEHNOLOĢIJAS UN TEHNISKAIS
NODROŠINĀJUMS MŪZIKAS MĀKSLĀ”**

Modulis ir izveidots Erasmus+ projekta “VET alternative opportunities for young musicians’ better integration into labour market” (2016-1-LV01-KA202-022695) ietvaros.

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

MODULIS “INFORMĀCIJAS TEHNOLOĢIJAS UN TEHNISKAIS NODROŠINĀJUMS MŪZIKAS MĀKSLĀ”

MĒRĶIS:

Izmantojot dažādas modernas tehnoloģijas un iepazīstinot pusaudžus ar dažādam mūzikas ierakstu un sacerēšanas iespējam, sagatavot audzēkņus tālākai profesionālai apmācībai alternatīvo zināšanu gūšanā un konkurentpējai mūzikas sfēras mūzikas darba tirgū.

UZDEVUMI:

- tehnoloģiska procesa apgūšana mūzikas materiāla un ierakstu apstrādē
- mākslinieciskās gaumes audzināšana
- muzikālā redzesloka paplašināšana moderno tehnoloģiju pielietojumā
- instrumenta skanējuma apguve moderno tehnoloģiju pielietojumā
- pamatu apguve jēgpilnam darbam ar nošu tekstu moderno tehnoloģiju pielietojumā
- atskaņošanas kultūras veidošana
- pavadījuma spēles ieraksta un apstrādes metodes iemaņu apguve
- moderno tehnoloģiju pielietojuma iemaņu apgūšana nošu transponēšanā
- moderno tehnoloģiju pielietojums un pielietojuma iemaņu gūšana Digitālās audio darba stacijas izmantošanā kompozīciju veidošanā
- praktisko iemaņu gūšana pielietojums
- konkurentspējas līmeņa izaugsme mūzikas darba tirgū

Apmācības rezultātā līdz ar zināšanu paplašināšanos un nepieciešamo prasmju un iemaņu rašanos pusaudžiem rodas noturīga motivācija, kas ļauj nodoties tīkamajai nodarbei, pastāvīgam radošajam darbam.

MODUĻA SATURS

Mācību tēma	Tēmas saturs	Apmācības organizācijas formas un metodes	Sasniedzamais rezultāts
1. AKUSTIKA	Skaņas viļņu rašanās, izplatīšanās un to raksturojošie parametri, kas ir skaņa un kā tā rodas, skaņas viļņus raksturojošie lielumi – periods, frekvence, fāze un viļņa garums, skaņas izplatīšanās gaisā, frekvenču spektrs, decibels, skaņas spiediens, formantes, Balss un dažādu mūzikas instrumentu spektra analīzes.	Teorētiska lekcija ar piemēru demonstrējumiem	Pārzin skaņu raksturojošos parametrus, pārzin skaņas spektrālo uzbūvi, formantu jēdzienu, atšķirības starp dažādu skaņu spektriem
2. MIDI un mūzikas notācijas programmas	MIDI koncepcija, MIDI kontrolieri, Mūzikas notācijas programmas, Vienas mūzikas notācijas programmas (piemēram, Sibelius) lietošanas pamatiemaņu apguve.	Teorētiska lekcija, praktiska nodarbība, individuāli praktiskie uzdevumi	Pārzin MIDI koncepciju un tās darbības principus, ieguvis pamatiemaņas notācijas datorprogrammas lietošanā
3. Digitālās audio darba stacijas (DAW) 1. nodarbība	Kas ir digitālās audio darba stacijas? Programmas apskats, arrangement view; Play; Stop; MIDI celiņu uzlikšana; MIDI failu rediģēšana; Virtuālie MIDI instrumenti	Teorētiska lekcija, praktiska nodarbība, individuāli praktiskie uzdevumi	Ieguvis pamatiemaņas vienas DAW programmas lietošanā, prot veidot un rediģēt MIDI informāciju, lietot MIDI virtuālos instrumentus
4. Digitālās audio darba stacijas			

(DAW) 2. nodarbība			
5.Kompozīcija ar Digitālā audio darba staciju	Praktiska skaņdarba izveide, Pasniedzēja dota materiāla individuāla attīstīšana, Dažādu faktūras slāņu izveide un miksēšana, Virtuālo instrumentu izvēle, Audio efektu pielietošana	Praktiska nodarbība	Prot patstāvīgi izveidot nelielu kompozīciju lietojot DAW un virtuālos MIDI instrumentus
6.Mikrofoni	Mikrofonu uzbūve un darbības principi, spiediena un spiediena gradienta mikrofoni, dinamiskie mikrofoni, lentes mikrofoni, kondensatora mikrofoni, mikrofonu virziena diagrammas, speciāli mikrofoni tipi, Stereo lokalizācija, amplitūdu starpība, laika starpība, amplitūdas un laika starpība, leņķa un distances izvēle, XY, AB, MS stereo mikrofoni tehnikas Mikrofonu priekšpastiprinātāji, to pielietošanas nepieciešamība, veidi, tehniskie raksturojumi	Teorētiska lekcija ar piemēru demonstrējumiem	Pārzin mikrofoni uzbūvi un veidus, pamatlīnijās pārzin mikrofoni izvēli dažādās ierakstu situācijās, pārzin biežāk lietotās mikrofoni tehnikas, pārzin mikrofoni priekšpastiprinātāju pielietošanas nepieciešamību.
7.Praktiska ierakstu veikšana 1. nodarbība	Klavieru ieraksts studijā vai koncertzālē Stīgu ansambļa ieraksts studijā vai koncertzālē	Praktiska nodarbība	Ir izveidots priekšstats par ierakstu procesu, tehnikas izvēli, darbu ar mūziķiem. Prot izdarīt ierakstītā materiāla

	<p>Tehnikas izvēle Tehnikas instalēšana Ieraksta procesa veikšana Ierakstītā materiāla klausīšanās un izvēle Atlasītā materiāla montēšana</p>		<p>atlasī un to samontēt DAW programmā.</p>
<p>8.Praktiska ierakstu veikšana</p> <p>2. nodarbība</p>	<p>Stīgu ansambļa ieraksts studijā vai koncertzālē Tehnikas izvēle Tehnikas instalēšana Ieraksta procesa veikšana Ierakstītā materiāla klausīšanās un izvēle Atlasītā materiāla montēšana</p>	<p>Praktiska nodarbība</p>	<p>Tiek padziļinātas zināšanas par ieraksta procesu, lielāka ansambļa ieraksta tehniskajām niansēm, tehnikas izvēli, darbu ar mūziķiem.</p>

Līdzfinansē
Eiropas Savienības
Erasmus+ programma

**MĀCĪBU MODULIS MŪZIKAS PROFESIONĀLO IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU
AUDZĒKŅIEM**

“MENEDŽMENTS”

Modulis ir izveidots Erasmus+ projekta “VET alternative opportunities for young musicians’ better integration into labour market” (2016-1-LV01-KA202-022695) ietvaros.

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

MODULIS «MENEDŽMENTS»

«Mūsdienu biznesa pasaulē nav jēgas būt radošam domātājam, ja nespējat pārdot to, ko radāt. Menedžeri neatzīst labas idejas, ja to pārdevējs nav labs.»

Deivids Ogivlijs

Prasmes un iemaņas menedžmentā mūsdienu mūziķim ir nepieciešamas, lai labāk pārstāvētu savas intereses darba tirgū. Turklāt kultūras menedžmenta studijas jaunajam mūziķim paver jaunas iespējas ne vien kā profesionālam atskaņotājmāksliniekam, bet arī kā organizatoram. Šāda redzējuma perspektīvas ir svarīgas, lai apzinātu citu biznesa darbības nozaru sadarbības iespējas ar kultūras jomu. Kultūras menedžmenta galvenā īpatnība ir tāda, ka nauda šajā nozarē galvenokārt tiek pelnīta nevis, balstoties uz vienkāršas komercijas, bet uz līdzekļu piesaistes no ieinteresētiem donoriem: sponsorēšanas, patronāžas, labdarības.

Par šo faktu vēl redzamāks ir prasību pieaugums pret kultūras nozares speciālistu un darbinieku kompetences menedžmentā. Ārpusbudžeta finansējuma avotu piesaiste, aizvien aktīvāka sociālās kultūras nozares sadarbība ar finanšu, ražošanas un tirgus kapitālu, kā arī ar sabiedriskām kustībām un organizācijām, ir nepieciešamie priekšnoteikumi kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai, radošā potenciāla vairošanai, kultūras dzīves attīstībai.

Visas šīs zināšanas, iemaņas un prasmes veicina mūsdienu mūzikas dzīves jaunu formu attīstību. Iemaņas menedžmentā motivē jaunu ideju un jaunu konkurētspējīgu projektu rašanos mūzikas nozarē un kultūrā vispār.

Moduļa MĒRĶIS – veicināt jauno mūziķu integrēšanos darba tirgū, lai, pateicoties personīgo resursu prasmīgai izmantošanai, popularizētu savu mūzikas produktu.

Moduļa UZDEVUMI::

- sniegt zināšanas par kultūras ekonomiku, sabiedrības un valsts ietekmi uz kultūras pasūtījumu;
- radīt izpratni par kultūras un sociālo procesu attiecībām;
- sniegt zināšanas par sponsoru atbalsta iegūšanas metodēm un labdarības jēdzienu;
- iemācīt strukturēti plānot jaunu projektu radīšanu un popularizēšanu;
- radīt priekšstatu par plašo iespēju spektru mūzikas darba tirgū.

MODUĻA SATURS

Mācību tēma	Tēmas saturs	Apmācības organizācijas formas un metodes	Sasniedzamais rezultāts
3. Kultūras ietekme uz pilsētas, reģiona, valsts attīstību	<p>1.1. Tiek pētītas profesionālas kultūras iestādes (lieli un mazi teātri, deju ansambļi, opera un balets, pantomīmas grupas, leļļu teātri, kabareji, jauniešu un ielu teātri, koncertzāles, orķestri – simfoniskie, kamerorķestri, pūtēju u.c., muzeji, mākslas iniciatīvas un iestādes, mākslas galerijas, izsoļu nami, mākslinieku meistardarbnīcas, mākslinieku savienība, mūzikas un mākslas augstskolas);</p> <p>1.2. Tiek pētītas amatiermākslas organizācijas (orķestri, kori, deju grupas, lietišķi dekoratīvās mākslas studijas);</p> <p>1.3. Tiek pētīta kultūras industrija kopumā: mūzikas industrija, drukātās preses un literatūras tirgus (rakstnieki, autori un žurnālisti, grāmatu un avīžu-žurnālu tirdzniecības uzņēmumi, vairum- un mazumtirdzniecība, tipogrāfijas un iesiešanas darbnīcas, tulkotāji, preses izdevniecības), kino-televīzijas-mediju tirgus (radio un televīzijas kompānijas, teātra, kino un radio darbinieki, kinoindustrija, kinoteātri, filmu noma un izplatīšana, foto laboratorijas).</p> <p>Kultūras iestādes struktūras izpēte, balstoties uz konkrētas pilsētas, reģiona, valsts piemēra.</p>	<p>- Grupu nodarbības – diskusija; - Lekcija ar sarunas elementiem; - Seminārs</p> <p>Tēmas: 1. valsts un privātās kultūras iestādes – raksturojums un īpatnības; 2. konkrētā reģiona īpatnības kultūras jomā; 3. pilsētas svētki kā kultūras un ekonomikas sadarbības spogulis.</p>	<p>- Priekšstatu paplašināšana par menedžmentu kultūras jomā; - Prasme diskutēt; - Prasme strādāt komandā.</p>
4. Kultūras nozares tiešs un netiešs	<p>Valsts kultūras iestādes, sabiedriskas nekomerciālas organizācijas, uzņēmumi un komercstruktūras, radošas grupas</p>	<p>- Lekcija ar sarunas elementiem; - Diskusija; - Darbs grupās;</p>	<p>- Priekšstatu paplašināšana par kultūras un ekonomikas</p>

<p>ieguldījums ekonomikā</p>	<p>un indivīdi, kas darbojas kultūras un mākslas nozarē, rada konkrētas darba vietas. Tādējādi notiek tiešs ieguldījums konkrētā reģiona ekonomikas attīstībā. Runa ir ne vien par nodarbinātības nodrošinājumu, bet arī par nodokļu un citiem pārskaitījumiem valsts budžetos, sociālajā apdrošināšanā.</p> <p>Kultūras un mākslas joma kļūst par vairāku citu nozaru, pirmkārt – izglītības, plašsaziņas līdzekļu, izdevējdarbības, tūrisma, izklaides industrijas, attīstības bāzi un infrastruktūru. Pēc pasaules statistikas datiem vairāk nekā 75% tūrisma apjoma veido „kultūras tūrisms”, kad tūristi apmeklē citus reģionus un valstis, lai iepazītos ar kultūrvēsturisko mantojumu, piedalītos spilgtos notikumos, gūtu neaizmirstamas un neparastas sajūtas, iegādātos eksotiskus un mākslinieciski savdabīgus suvenīrus.</p> <p>Vispārējā izglītība nav iespējama bez jaunās paaudzes radināšanas pie kultūrvēsturiskām tradīcijām, tradicionālas, klasiskas un mūsdienīgas mākslas, un tas ir neiespējami bez muzeju, bibliotēku, mākslas un mūzikas skolu darba.</p> <p>Plašsaziņas līdzekļu darbībā svarīgas ir ne vien sensācijas, bet arī „labās ziņas”, un to pamatpiegādātāja ir kultūras un mākslas nozare — notikumi tajā ir sociāli nozīmīgi, piesaista plašas sabiedrības uzmanību.</p> <p>Teātra, koncerta, muzeja vai</p>	<p>- Individuāli ziņojumi par atsevišķām tēmām; - Projekta izstrāde.</p> <p>Tēmas: - kultūras tūrisms reģionā; - kultūras tūrisms – pieprasījums un piedāvājums; - bērni un pusaudži – kultūras mērķauditorija, kā tas atspoguļojas valsts ekonomikā; - kultūras iestāde kā reģiona ekonomiskās attīstības virzītāja.</p>	<p>savstarpējo saistību; - Iemaņu attīstīšana jaunu risinājumu meklēšanā; -Kultūras uzdevumu risināšana ar ekonomiskā mehānisma palīdzību.</p>
-------------------------------------	--	---	--

	<p>izstādes apmeklējums paredz pienācīgu svētku apģērbu, rotas, frizieru un kosmetologu pakalpojumus, sabiedriskā un privātā transporta izmantojumu, katalogu un suvenīru iegādi, kafejnīcu un restorānu apmeklējumu. Nodrošinot attiecīgus pakalpojumus citu nozaru un jomu darbiniekiem un viņu ģimenes locekļiem, kultūras iestādes un organizācijas ar savu darbošanos, realizē pilnvērtīgu viņu socializēšanos. Jebkuros darba un dzīves apstākļos cilvēki ar visatšķirīgākajiem ienākumiem vēlas pilnvērtīgi pavadīt savu brīvo laiku un nodrošināt pilnvērtīgu attīstību saviem bērniem. Tas ir svarīgi pilsētu un lauku teritoriju attīstībai.</p> <p>Konkrētu piemēru izpēte.</p>		
<p>5. Netieša ekonomiskā ietekme</p>	<p>Tādas mūsdienu biznesa un menedžmenta tehnoloģijas kā reklāma, sabiedriskās attiecības, preču popularizēšana (ieskaitot akcijas tirdzniecības stimulēšanai un organizēšanai, darbu ar personālu, korporatīvās kultūras un firmas stila veidošanu) nav iespējama bez sociālā kultūras darba tradicionālu formu izmantošanas un sadarbības ar kultūras un mākslas nozares iestādēm un organizācijām. Kultūras un mākslas nozare rada biznesa kontaktu, vietu, apstākļu un realizācijas iegastu infrastruktūru. Kultūras iestādes sniedz korporatīvus pakalpojumus: svētku sagatavošanu un rīkošanu, bibliotēku un informatīvus pakalpojumus utt. Kultūra un</p>	<p>- Lekcija ar sarunas elementiem; - Darbs grupās; - Projekta izstrāde.</p> <p>Projekta tēma: Pilsētas svētku rīkošana (balstoties uz savas pilsētas/ reģiona parauga, atrast pārlicinātošus piemērus kultūras netiešai ekonomiskai ietekmei uz pilsētas/ reģiona attīstību).</p>	<p>- Prasme strādāt komandā; - Prasme rast radošus risinājumus; - Prasme atrast iekšējās saites un ietekmes rezultātus starp dažādām cilvēka darbības jomām.</p>

	<p>māksla vairo apkārtējās vides vērtību, piemēram, izdaiļojot preces, telpas, ēkas, iesaistoties pilsētas, ražošanas un atpūtas materiālās vides noformēšanā. Saturīga un intensīva kultūras dzīve aktīvi (dažkārt – izšķiroši) ietekmē reģiona, apdzīvotās vietas pievilcīga tēla veidošanos un attīstību, tostarp – iespējamo investoru acīm.</p> <p>Konkrētu piemēru izpēte.</p>		
6. Tieša sociālā ietekme	<p>Kultūras simboli un tradīcijas, valoda, atceres dienas un vietas, dziesmas utt. veido kultūras identitāti, pašapziņu, kas vieno cilvēkus un konsolidē sabiedrību: darba devējus un nodarbinātos, vecāko un jauno paaudzi, vīriešus un sievietes. Bez šādas konsolidācijas, kopības un kopīga likteņa apzināšanās nav iespējamās ne sociāli ekonomiskās reformas, ne sabiedrības attīstība kopumā. Kultūra un māksla ir sociāli nozīmīgas un pat izdevīgas, jo kalpo kā sociālas investīcijas. Tās akumulē un translē sabiedrības pamatvērtības, tēlus, kas citstarp tiek izmantoti arī komerciālā un nekomerciālā darbībā. Kultūra un māksla nodrošina sociāli nozīmīgus darbošanās veidus, atpūtas organizēšanu, kas labvēlīgi ietekmē cilvēku apziņu, viņu savstarpējās attiecības, veicina personības un visas sabiedrības garīgo attīstību, radošā potenciāla atklāšanos. Elitārajā, masu un „pagrīdes” kultūrā tiek veidoti un piedāvāti dažādi sociālās uzvedības paraugi un modeļi. Kultūra un māksla ar saistošiem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lekcija ar sarunas elementiem; - Seminārs; - Darbs grupās; - Individuāli ziņojumi. <p>Tēmas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kultūras simboli un tradīcijas kā sabiedrības konsolidācijas līdzeklis; - Kultūras projekts kā iespēja daudzināt sabiedrības pamatvērtības; - Dažādas kultūras jomas un to ietekme uz sociālo vidi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Prasme strādāt komandā; - Līderu identificēšana; - Sabiedrības pamatvērtību labāka izpratne; - Labāka izpratne par kultūru valsts dzīvē.

	<p>notikumiem bagātina un dažādo sociālo vidi, dzīves veidu.</p> <p>Konkrētu tiešas sociālās ietekmes piemēru izpēte.</p>		
7. Netieša sociālā ietekme	<p>Savstarpēji izdevīga un stimulējoša sadarbība starp biznesa pasauli un kultūras nozari, starp komerciju un sociāli nozīmīgo nekomerciālo sfēru, to sociālā partnerība kļūst par svarīgāko mehānismu un instrumentu pilnveidoties spējīgas pilsoniskas sabiedrības veidošanā un attīstībā. Kultūra un māksla kalpo par civilizētas ietekmes un sociālas organizācijas avotu, stimulē daiļradi, vairojot sabiedrības spējas jaunā uztverei un meklējumiem, apziņas un uzvedības novecojušu stereotipu pārvarēšanai.</p> <p>Kultūra un māksla ir sabiedrības kolektīvā atmiņa, kultūrvēsturiskā mantojuma un radošu ideju neizmēļams avots nākamajām paaudzēm.</p> <p>Kultūra un māksla uzlabo un dažādo dzīvi, kāpina personības socializēšanos, veicinot deviantas un asociālas uzvedības profilaksi un mazināšanos. Kultūrai un mākslai ir liela loma jaunās paaudzes izglītošanā un audzināšanā, bērnu intelektuālās un emocionālās audzināšanas ietekmēšanā.</p> <p>Pieaug kultūras un mākslas loma sociālajā komunikācijā, citstarp — izmantojot mūsdienu tehnoloģijas.</p> <p>Konkrētu netiešas sociālās ietekmes piemēru izpēte.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Diskusija; - Darbs grupās; - Koncerta/ izstādes/ pilsētas svētku apmeklējums; - Projekta izstrāde. <p>Tēmas projekta darbam:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kultūra kā personības socializēšanās veicināšanas līdzeklis; - Kultūra un māksla – jaunās paaudzes izglītošanas un audzināšanas sfēra; - Tradīcijas un novatorisms mākslā – dažādi mijiedarbes modeļi (balstoties uz koncertprogrammām, kurās akadēmiskā mūzika apvienota ar jaunām vēsmām (<i>crossover</i>, elektronisko mūziku) un uz mūsdienu teātra piemēra - klasisku lugu un operu mūsdienīgiem iestudējumiem). 	<ul style="list-style-type: none"> - Redzesloka paplašināšana; - Sabiedrības pamatvērtību labāka izpratne; - Labāka izpratne par kultūru valsts dzīvē.

<p>8. Valsts iespējamā loma kultūras nozares pārvaldē</p>	<p>Valsts loma sociālās kultūras nozares pārvaldē paredz vairāku sviru izmantošanu:</p> <p>likumdošanu – likumisku nosacījumu, normu, garantiju radīšanu dažādu īpašumformu iestāžu darbībai kultūras jomā;</p> <p>īpašumu (dibinājumu) – valsts orgānu dibinātu kultūras iestāžu tīkla radīšanu un darbību;</p> <p>kontroli un administrēšanu – valsts pārvaldes orgānu darbību un kontroli no dibinātāju un augstākstāvošu instanču puses, kā arī ārpakalpojumu kontroli (nodokļu inspekciju, ugunsdzēsības un sanitāro uzraudzību utt.);</p> <p>kultūrpolitiku – kultūras nozares attīstības prioritāro virzienu izstrādi valsts, reģionālā un vietējā līmenī;</p> <p>finansēšanu – valsts un vietējā budžeta līdzekļu atvēršanu gan atbilstoša līmeņa valsts kultūras iestāžu uzturēšanai, gan valsts pasūtījuma (programmu un projektu) realizēšanai;</p> <p>organizētu atbalstu organizācijām, projektiem, programmām;</p> <p>profesionālas vides veidošanu – kultūras jomas speciālistu un darbinieku sagatavošanu un viņu kvalifikācijas celšanu valsts izglītības iestādēs (augstskolās, vidējās speciālajās mācību iestādēs, kvalifikācijas celšanasursos), kā arī kontroli pār attiecīgo valsts izglītības standartu</p>	<p>- Lekcija; - Seminārs; - Projekta izstrāde.</p> <p>Tēmas: - likumdošanas iespējas labvēlīga režīma radīšanā kultūras jomai; - valsts un pilsētas kultūras organizācijas – to mērķi un uzdevumi; - valsts un pilsētas kultūras organizācijas – atklātie konkursi, prioritātes un rezultāti.</p>	<p>- Prasme atrast informāciju par sadarbības iespējām; - Radošas pieejas attīstīšana konkurētspējīgu projektu radīšanā; - Menedžmenta darbībai nepieciešamās motivācijas izstrāde.</p>
--	---	---	---

	<p>ievērošanu izglītības iestādēs un organizācijās neatkarīgi no to īpašumformas un piederības resoram (licenzēšanu, akreditāciju);</p> <p>stimulēšanu — aplikšanu ar nodokļiem un citas darbības, kas veicina kultūras un mākslas atbalstu un attīstību;</p> <p>informāciju — lēmumu izstrādes, darbības, rezultātu analīzes informatīvu nodrošināšanu.</p> <p>Situācijas izpēte, balstoties uz konkrētu valstu pieredzes.</p>		
<p>7. Sponsorēšana un labdarība</p>	<p>Kultūras jomas un biznesa sadarbība un mijiedarbe paredz reālus, konkrētus darbus sociālajā sfērā, zinātnē, izglītībā, kultūrā, kas nereti pārsniedz komerciālo, ražošanas un tirdzniecības firmu tiešās darbības sfēras robežas un ir saistīti ar organizatorisku, ekonomisku un, pirmkārt, finansiālu atbalstu kultūras iestāžu, grupu, inovāciju, iniciatīvas grupu, atsevišķu personu darbībai. Turklāt ne vienmēr runa ir par tīru altruismu. Ļoti bieži šāda darbošanās apmierina visu iesaistīto intereses, tostarp - arī firmas intereses, kas saistītas ar tās attīstības perspektīvām.</p> <p>Sponsorēšana var tikt īstenota kā finanšu līdzekļu atvēršana (subsīdēšana), rēķinu apmaksā, atgūstami vai daļēji atgūstami maksājumi, aprīkojuma, instrumentu, inventāra iepirkšana, prēmiju, stipendiju, honorāru, balvu utt. iedibināšana. Jebkurā</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lekcija; - Diskusija; - Apaļais galds; - Biznesa spēles grupās. <p>Tēmas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kurš ir gatavs kļūt par sponsoru: iespējas un mērķi; - Kā piesaistīt sponsoru: projekta sagatavošana, prasme pārliecināt, potenciālā sponsora iesaistīšana savu interešu sfērā; - Argumenti un pretargumenti – visiem izdevīgu risinājumu meklēšana; - Pamatzināšanas un spontāni risinājumi finansējuma piesaistē; - Lomu spēle: „Es – banka, tu – festivāls...” 	<ul style="list-style-type: none"> - Prasme aizstāvēt savu viedokli; - Prasme klausīties oponentā; - Labāka orientēšanās nodarbinātības tirgū; - Iemaņu apgūšana saskarsmei nepazīstamā vidē; - Prasme strādāt komandā, līderu identificēšana.

	<p>gadījumā sponsoratbalsta nosacījumiem ir jābūt fiksētiem speciālā vienošanās dokumentā un tiem pievienotos protokolos vai līgumos.</p> <p>Patronāža – aizbildniecība, ne vien finansiāla, bet arī organizatoriska, kas balstīta uz stabila, ilglaicīga pamata. Parasti tiek patronētas konkrētas aģentūras, organizācijas, atsevišķas personas. Patronāžu ir iespējams noformēt kā ilglaicīgu vienošanos vai pat ar organizatoriska rakstura dokumentiem, kad patrons kļūst par vienu no līdzdibinātājiem ar noteiktām tiesībām un pienākumiem. Par piemēru te var kalpot ārzemju muzejniecībā praktizētais “biedra” (<i>membership</i>) statuss.</p> <p>Labdarība turpretim ir filantropijas izpausme, kas neparedz finansiālas vai kādas citas saistības no atbalsta saņēmēja puses. Labdaris, sniedzot atbalstu, demonstrē brīvu gribu. Tādēļ labdarība parasti tiek apstiprināta ar dāvinājuma līgumu.</p> <p>Praktiski piemēri sponsorēšanai un labdarībai.</p>		
<p>8. Sponsorēšanas mērķi un formas</p>	<p>Sponsorēšana sasniedz veselu mērķu kompleksu. Ja sponsorējamajam viņa mērķi parasti ir skaidri, tad potenciālajam sponsoram ir nepieciešams skaidrojums par viņa iespējamajām interesēm un mērķiem šādā sadarbībā. Ar ko gan sponsorēšana varētu būt pievilcīga sponsoram?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lekcija ar sarunas elementiem; - Diskusija; - Apaļais galds; - Projekta izstrāde. <p>Tēmas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reklāmas iespējas firmas popularizēšanā; - pozitīvs firmas tēls kultūras notikuma 	<ul style="list-style-type: none"> - Prasme aizstāvēt savu viedokli; - Prasme klausīties oponentā; - Prasme orientēties situācijā un rast kompromisu; - Iemaņu apgūšana

	<p>Pirmkārt, tās ir papildu reklāmas iespējas. Dažkārt izrādās, ka daudz izdevīgāk, efektīvāk un lētāk ir atbalstīt skaļu akciju, kam uzmanību pievēršis plašsaziņas līdzekļu, nekā pirkt ētera laiku reklāmai vai reklāmas laukumu presē. Nav šaubu, ka sponsorēšana un labdarība sniedz papildu reklāmas iespējas. No šāda viedokļa sponsorēšana un labdarība ir mārketinga un attīstības stratēģijas sastāvdaļa. Dziļāka motivācija, ir, piemēram, firmas un tās vadības pievilcīga un pozitīva tēla radīšana un popularizēšana. Piedalīšanās sociāli nozīmīgu projektu un programmu realizācijā demonstrē ne vien firmas turību, bet arī tās sociāli nozīmīgo lomu, firmas kā laba sabiedrības locekļa tēlu. Firmas un tās vadošo personu labas reputācijas vairošanai kalpo konkrēti darbi, ar kuriem reputācija tiek nopelnīta. Sponsorēšana un labdarība vispār var tikt uzlūkotas kā daļa no sabiedriskajām attiecībām (<i>public relations</i>), kā viens no to attīstības virzieniem. Sponsorēšana un labdarība rada iespēju tikt pie publicitātes, savā ziņā – popularitātes. Publicitāte mēdz balstīties arī uz skandalozas slavas, kas plaši tiek izmantota šovbiznesā. Sabiedriskajām attiecībām (<i>PR</i>) piederīga ir tikai pozitīva un konstruktīva publicitāte. Komunikācijas efektivitāte tiek sasniegta, pateicoties savstarpējai sapratnei, cieņai, atbildībai un, galu galā (pateicoties firmas un tās vadošo personu labai reputācijai) - pievilcīgam tēlam sabiedrības</p>	<p>reklāmā;</p> <ul style="list-style-type: none"> - labdarība kultūras nozarē kā informatīvs iemesls; - kultūras institūcijas/ notikuma atbalsta loks; – firmas draugi, garantu biedrība, pilnvaroto padome: dažādas iespējas, vienots rezultāts; - garīgais un materiālais: kā saglabāt kultūras vērtību, tai pašā laikā gūstot finansiālus panākumus; - labdarība kā starptautiskas sadarbības forma 	<p>svarīgāko un perspektīvāko virzienu izcelšanā konkrētajā darbošanās brīdī;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prasme noteikt prioritātes, meklējot optimālu risinājumu.
--	--	--	---

	<p>acīs. Tieši šādas iespējas paver sponsorēšana un labdarība tādu pasākumu atbalstam, kuri jau paši par sevi ir informācijas iemesli un jaunumi, kas piesaista plašsaziņas līdzekļu un sabiedrības interesi.</p> <p>Šai ziņā īpaši interesantas ir sponsorēšanas un labdarības iespējas, lai nodrošinātu firmas labvēlīgas attiecības ar tai „tuvo” sociālo vidi teritorijā, kurā atrodas firma: ar vietējo varu, sabiedriskām organizācijām, konkrētās vietas un tai tuvās apkaimes iedzīvotājiem.</p> <p>Sponsorēšana un labdarība veicina firmas draugu loka veidošanos, kurā iekļaujas autoritatīvi, pazīstami, cienījami un ietekmīgi politiķi, zinātnieki, mākslas, kultūras un izglītības darbinieki – pazīstami cilvēki ar labu reputāciju.</p> <p>Līdzās tiešam labumam (ekspertu, firmas interešu iespējamo pārstāvju atbalstam investoru meklējumos) sabiedrībā cienījami cilvēki, būdami firmas draugi, neapšaubāmi veicina tās reputācijas augšanu.</p> <p>Sponsorēšana un labdarība rada papildu iespējas biznesa kontaktu attīstībai, to loka paplašināšanai.</p> <p>Labdarība, sponsorēšana paver jaunas papildu iespējas mārketingā kopumā.</p> <p>Laika gaitā donordarbība var kļūt par jaunu sfēru, firmas biznesa virzienu jaunu pakalpojumu, preču un tirgu apgūšanai.</p> <p>Sponsorēšana un labdarība organiski iekļaujas mūsdienu finanšu, ražošanas un tirgus kapitāla sfēras menedžmentā.</p>		
--	--	--	--

	<p>Īpašu nozīmi sponsorēšana un labdarība iegūst ārējās ekonomiskajās aktivitātēs, kļūstot par tehnoloģiju iekļūšanai ārzemju tirgū. Šeit kultūras nozarei paveras ārkārtīgi lielas iespējas. Ir plaši pazīstama Japānas un Dienvidkorejas kompāniju sponsorēšanas pieredze, Eiropā, ASV un citās valstīs finansējot šo valstu kultūras un mākslas projektus, līdztekus iepazīstinot sabiedrību ar savu nacionālo kultūru.</p> <p>Sponsorētu projektu praktiski piemēri.</p>		
<p>9. Jauni kultūras projekti</p>	<p>Šā izglītības segmenta mērķis ir apmācīt jaunos mūziķus radīt jaunu kultūras produktu – konkurētspējīgu, ar tālāku attīstības perspektīvu.</p> <p>Dzīvotspējīga starptautiska projekta radīšanai ir nepieciešami profesionālajā ziņā līdzvērtīgi un stabili sadarbības partneri. Pareiza partneru izvēle ir viens no projekta veiksmīgas īstenošanas priekšnoteikumiem. Ilglaicīgiem projektiem ir mērķtiecīgi piesaistīt budžeta finansējumu, starptautisku organizāciju un fondu dotācijas, kā arī sponsoru līdzekļus.</p> <p>Sadarbības partneru meklēšana, atbalsta iegūšana starptautiskās organizācijās un no Eiropas Savienības budžeta: <i>UNESCO</i>, Eiropas Padomes, Eiropas Kultūras fonda, atsevišķām Eiropas Savienības programmām, Starptautiskās Mūzikas padomes, <i>DAAD (Deutsche Akademischer Austauschdienst) – German Academic Exchange Service</i>, <i>CME International Performing Arts</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lekcija; - Diskusija; - Projektu izstrāde grupās; - Projekta izstrāde. <p>Tēmas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inovatīva pieeja tradicionālām koncerta/ izrādes/ izstādes formām; - Jauni risinājumi pilsētas svētkiem; - Starptautisks festivāls – kultūras un sociālie uzdevumi; - Sadarbība ar starptautiskām organizācijām kultūras jomā – iespējas un perspektīvas. 	<ul style="list-style-type: none"> - Prasme strādāt komandā; - Prasme kreatīvi attiekties pret jauna produkta radīšanu; - Profesionāla izaugsme menedžmenta jautājumos; - Iemaņu gūšana jaunu sadarbības partneru meklēšanā.

	<p><i>Grant, Francijas Kultūras centra, Britu padomes, Gētes institūta, JAZZ FOR PEACE, MAAF (Mid Atlantic Arts Foundation) u.c.</i></p> <p>Vietēja, nacionāla un/vai starptautiska līmeņa projektu praktiski piemēri.</p>		
<p>10. Jaunas iespējas tālākvirzībai darba tirgū</p>	<p>Prasme kvalitatīvi uzrakstīt CV. Audio un video ierakstu radīšana. Perspektīvas darbam orķestrī vai ansamblī. Menedžera, producenta, mūzikas žurnālista, kultūras projektu vadītāja darbs. Dalība festivālu darbā.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Darbs grupās; - Biznesa spēles; - Projekta izstrāde. 	<ul style="list-style-type: none"> -Kompetence kultūras, ar mūziku saistītas profesijas un menedžmenta jautājumos; - Konkurētspēja profesionālajā darba tirgū; - Motivācija personības un profesionālajai izaugsmei; - Izpratne par iekšējiem procesiem kultūrā un ekonomikā; - Liela izvēles brīvība.